

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

ст. викладач **Бурлакова І.М.**, студент гр. МК-21 **Біленко В.О.**

Останнім часом спостерігається підвищення уваги до питання соціальної відповідальності бізнесу, підприємців. Зазначене зумовлено ускладненням суспільних відносин, де традиційні механізми взаємодії суб'єктів уже не спрацьовують. Реалізація державної соціальної політики потребує нових інструментів, які в сучасних умовах будуть максимально ефективними. Саме соціальне підприємництво сьогодні постає одним із ключових інструментів вирішення соціальних проблем.

Соціальне підприємництво – це підприємницька діяльність, спрямована на інновативну, суттєву та позитивну зміну у суспільстві, тобто це прибутковий бізнес, який має соціальні цілі, і прибутки якого спрямовуються головним чином на розвиток цього бізнесу або на громадські справи.

На відміну від традиційного бізнесу, який працює заради досягнення прибутку, соціальне підприємництво виконує соціальні функції та розвивається в тих сферах, де це неможливо для державних підприємств через дефіцит фінансування, а приватний сектор не зацікавлений через низьку рентабельність.

Основна відмінність між підприємництвом та соціальним підприємництвом полягає у характеристиках цінності, що виробляється. У разі звичайного підприємництва це ринкова цінність, яка може бути виражена в категоріях доходу та прибутку. Натомість результатом функціонування соціального підприємництва є соціальний ефект, який одержує значна частина суспільства або суспільство в цілому, при цьому цільовими групами є найменше захищені верстви населення, що не мають фінансових ресурсів або політичних важелів для досягнення такого ефекту власними силами. Фахівці визначають однією з головних перешкод розвитку соціального підприємництва в Україні недостатню інформованість та відсутність знань у цій сфері.

У випадку запровадження принципів соціальної відповідальності організація (підприємство, фірма тощо) має можливість отримувати низьку заохочень.

Традиційно виділяють наступні переваги обрання політики соціального підприємництва: формується більш привабливий образ організації в суспільстві; зростає довіра до організації (підприємства, фірми); збільшуються товарообіг, кількість клієнтів і т. д., обумовлені поліпшенням ставлення до організації (підприємства, фірми); з'являється можливість одержати більш вигідні замовлення; завдяки авторитетові організація може проводити більш активну, ефективну політику в суспільстві, розширюючи свою діяльність, зокрема ринки збуту; з'являється можливість домогтися зниження місцевих податків і т. д.

Соціальне підприємництво допомагає надавати державні послуги в новий спосіб та задовольняти потреби суспільства; збагачувати професійний досвід людей, які працюють у соціальних підприємствах, задля подальшого працевлаштування за сучасних ринкових умов; розширювати активність громадян, які можуть самостійно розв'язувати свої проблеми та брати відповідальність за своє життя; посилювати увагу до соціально незабезпечених груп населення, забезпечуючи їх корисною соціально значущою роботою; відроджувати сільські та міські території та поліпшувати їх соціальну інфраструктуру тощо.

Отже, соціальне підприємництво – це підприємницька діяльність, що спрямована на вирішення соціальних проблем, і характеризується такими основними ознаками: 1) соціальний вплив – цільова спрямованість на вирішення існуючих соціальних проблем, стійкі позитивні соціальні результати; 2) інноваційність – застосування нових, унікальних підходів, що дозволяють збільшити соціальний вплив; 3) самоокупність і фінансова стійкість – здатність соціального підприємства вирішувати соціальні проблеми до тих пір,

поки це необхідно і за рахунок доходів, одержуваних від власної діяльності; 4) масштабність – збільшення масштабу діяльності соціального підприємства (на національному та міжнародному рівні) і розповсюдження досвіду з метою збільшення соціального впливу; 5) підприємницький підхід – здатність соціального підприємця бачити провали ринку, знаходити можливості, акумулювати ресурси, розробляти нові рішення, які надають довгострокове позитивний вплив на суспільство в цілому.

Це явище в Україні вже існує – соціальні практики впроваджують: львівська «Спільнота взаємодопомоги «Оселя», центр реінтеграції безпритульних людей, соціальна пекарня «Горіховий дім», яка підтримує некомерційні проекти організації «Народна допомога», спрямовані на інтеграційну опіку мешканців Львова, а також медичний реабілітаційний центр «Здоров'є» міста Новоазовська Донецької області та інші.

На думку Мільтона Фрідмана соціальна відповідальність бізнесу дає можливість збільшувати свій прибуток. А соціальне підприємництво – це бізнес, прибуток від якого спрямовується на вирішення соціальних проблем.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 20-22.